

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

12. maj 2025

Europa-Kommissionens henstilling om koordinering af nationale kontrollister

C 2025/683

1. Resumé

Europa-Kommissionen (herefter Kommissionen) har d. 16. april 2025 offentliggjort henstilling om koordinering af nationale kontrollister (herefter henstillingen). Heri opfordres medlemsstaterne til at understøtte en øget koordinering af de nationale kontrollister, der vedtages med henblik på at fastsætte ny kontrol af produkter og teknologier med dobbelt anvendelse.

Regeringen støtter intentionen med henstillingen om at øge koordineringen af nationale kontrollister, da det fremmer en transparent og effektiv eksportkontrol med produkter med dobbelt anvendelse i hele EU.

Regeringen anser nationale kontrollister som et midlertidigt tiltag, der udfases når medlemsstaterne opnår enighed om en fælleseuropæisk løsning for eksportkontrollen med produkter med dobbelt anvendelse. Regeringen vurderer, at der er et behov for henstillingen, så længe der ikke er opnået enighed om en fælleseuropæisk løsning. Regeringen vil derfor arbejde for at øge koordineringen med Kommissionen og medlemslandene. Henstillingen har ingen direkte lovgivningsmæssige konsekvenser og forventes ikke i sig selv at have væsentlige økonomiske konsekvenser.

2. Baggrund

Lister med produkter og teknologier, der skal omfattes eksportkontrol, vedtages i multilaterale fora. Kommissionen udarbejder hvert år en konsolideret liste over alle tilføjelser og ændringer, der er vedtaget i de multilaterale eksportkontrollfora. Det har i flere år har været vanskeligt at vedtage nye opdateringer af EU's kontrolliste for produkter og teknologier med dobbelt anvendelse, da det ikke er lykkedes at opnå konsensus i de multilaterale fora. Den manglende aktivitet skyldes, at forslag, som der er opnået teknisk enighed om i de multilaterale fora, blokeres af politiske årsager af ét medlemsland

Formålet med opdateringerne af produkter og teknologier er at opretholde en effektiv eksportkontrol, hvor produkter og teknologier, der potentielt kan have militær anvendelse, ikke falder i de forkerte hænder.

Tyskland, Frankrig, Spanien, Finland, Italien og Nederlandene har, som reaktion på den manglende enighed i de multilaterale fora, indført nationale

kontrollister. Listerne opdateres med de produkter, hvor der ikke er opnået konsensus om at føre kontrol, grundet de blokeringer af politiske årsager af ét medlemsland.

Danmark har også i juli 2024 vedtaget en national kontrolliste, der er ved at blive opdateret med yderligere produkter og teknologier vedtaget i fora. Den nationale kontrolliste anses som en midlertidig løsning, indtil EU-landene opnår enighed om en varig fælles europæisk løsning.

I Kommissionens hvidbog om eksportkontrol fra d. 24. januar 2024 foreslås, at de nationale kontrollister understøttes af en henstilling, der skal forbedre koordineringen og effektiviteten landene imellem.

3. Formål og indhold

Henstillingen har til formål at øge koordineringen blandt medlemsstaterne af det stigende antal af nationale kontrollister. Et stigende antal nationale kontrollister, som ikke indeholder de samme produkter og teknologier, betyder at koordinering er central for at sikre at europæiske virksomheder har det samme udgangspunkt på tværs af det indre marked. Henstillingen sigter mod at skabe overblik og transparens om den kontrol, der føres fra de enkelte medlemsstater. Derudover skal den understøtte harmonisering mellem de nationale kontrollister. Koordinering foretages på frivillig basis.

Af henstillingen fremgår, at medlemsstater bør forelægge Kommissionen og medlemsstaterne et skriftligt udkast til den nationale kontrolliste samt baggrunden for tiltagene inden vedtagelse. Her kan fremgå overvejelser om betydningen for erhvervsdrivende i EU. Det giver Kommissionen og de øvrige medlemsstater mulighed for at fremsætte bemærkninger. Udkastet kan derudover drøftes i EU-Kommissionens Koordinationsgruppe for produkter med dobbelt anvendelse efter anmodning fra den medlemsstat, der planlægger at vedtage eller ændre kontrollisten.

Medlemsstaterne bør ifølge henstillingen regelmæssigt opdatere de øvrige medlemsstater og Kommissionen om fremskridtene hen imod færdiggørelsen af kontrollisten. Efter vedtagelsen heraf bør der udveksles oplysninger om den nye kontrol.

Henstillingen fastsætter, at Kommissionen skal stille sikre kommunikationsmidler til rådighed til brug for medlemslandenes udveksling af oplysninger, og at Kommissionen skal tage de nødvendige skridt til at sikre fortroligheden af de oplysninger.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet om henstillingen.

5. Nærhedsprincippet

En vurdering af henstillingen i relation til nærhedsprincippet vurderes ikke at være relevant, da der ikke er tale om et lovgivningsmæssigt initiativ. Vurderingen af nærhedsprincippet foretages ved eventuel fremsættelse af konkrete retsakter.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Henstillingen har ingen direkte lovgivningsmæssige konsekvenser. Den øgede koordinering af medlemslandenes nationale kontroller sker på baggrund af frivillighed fra medlemslandene.

Økonomiske konsekvenser

Det vurderes ikke at henstillingen medfører *erhvervsøkonomiske konsekvenser*. Henstillingen fastsætter ikke nye krav eller fjerner nuværende krav for danske virksomheder og sikre øget gennemsigtighed for danske virksomheder. Da formålet med henstillingen er at minimere uregelmæssigheder, sikre gennemsigtighed og i sidste ende lige konkurrencevilkår for europæiske virksomheder, kan den derfor udgøre en indirekte byrdelettelse for virksomhederne.

Henstillingen medfører ikke *statsfinansielle konsekvenser* i sig selv, da opdatering af nationale kontroller er frivillig. Løbende opdatering af kontroller medfører dog administrative konsekvenser. Danmark har vedtaget en national kontroller, der er under opdatering.

Henstillingen forventes ikke at have *samfundsøkonomiske konsekvenser*.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-specialudvalget for hhv. konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål, handelspolitik og forskning. Der er ikke modtaget høringssvar.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemsstaterne er positivt indstillet over for en øget koordinering af nationale kontroller.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

I lyset af de geopolitiske spændinger og udfordringer med at vedtage nye opdateringer af kontrollen med produkter og teknologier med dobbelt anvendelse i eksportkontroller finder regeringen, at nationale kontroller er en nødvendig midlertidig løsning, der skal sikre, at EU's eksportkontrol udvides med nye og kritiske teknologier.

Regeringen anser nationale kontrollister som et midlertidigt tiltag, der udfases når medlemsstaterne opnår enighed om en fælleseuropæisk løsning for eksportkontrollen med produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opnået konsensus om i de multilaterale fora. Regeringen vurderer, at der er et behov for henstillingen, så længe der ikke er opnået enighed om en fælleseuropæisk løsning. Regeringen vil derfor arbejde for at øge koordineringen med Kommissionen og medlemslandene.

Regeringen finder, at fælles EU-løsninger er nødvendige for at sikre effektiviteten af det europæiske eksportkontrollsystem med produkter og teknologier med dobbelt anvendelse og for at sikre lige vilkår for virksomheder på tværs af EU.

Regeringen støtter intentionen med henstillingen om at øge koordineringen af nationale kontrollister, da det fremmer en transparent og effektiv eksportkontrol med produkter med dobbelt anvendelse i hele EU.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.